

Økonomisk politik for 2024 - 2027

Den økonomiske politik udgør sammen med dialogbaseret aftalestyring kernen i den økonomiske styringsmodel i Aabenraa Kommune. Aabenraa Kommune har haft en økonomisk politik siden 2010. Den økonomiske politik er blevet fornyet 3 gange og senest i ultimo 2019, hvor politikken blev tilpasset de daværende aktuelle økonomiske rammebetingelser.

Den nye økonomiske politik er blevet til efter en grundig dialog med økonomiudvalget, der har betonet ønsket om en ny robust fireårig økonomisk politik, som fortsætter den ansvarlige økonomiske kurs, men samtidig underbygger de politiske målsætninger i udviklingsstrategien Det Gode Liv og dermed udnytter de muligheder som opstår. Den ansvarlige økonomiske politik har i perioden siden 2010 sikret en kasseopbygning, således at ultimo beholdningen ved udgangen af 2022 udgør godt 200 mio. kr. og den gennemsnitlige kassebeholdning er styrket med over 300 mio. kr. i perioden.

Den nye økonomiske politik skal endvidere tage afsæt i den generelle økonomiske situation for kommunerne. På den baggrund præsenteres et forslag til en økonomisk politik gældende for 2024-2027, der viderefører et princip, som formår at bidrage til en kontrolleret økonomisk nedbremsning, hvis det bliver aktuelt som følge af et stød til indtægtssiden.

Den nuværende økonomiske politik og opbygningen af kassebeholdningen giver mulighed for at håndtere betydelige afvigelser på indtægtssiden, idet kassen kan anvendes som forsikring. Konkret foreslås det, at et stød på indtægtssiden op til 50 mio. kr. finansieres af kassen det første år imod, at der samtidig vedtages en tilpasning af udgiftsniveau de efterfølgende år. Et stød defineres i den sammenhæng som et udefrakommende forhold, der påvirker indtægtssiden og holdes derfor ude af den økonomiske politiks måltal.

Med henblik på at fastholde handlemulighederne i budgetlægningen videreføres målsætning om, at overføre det realiserede mindreforbrug ved regnskabsafslutningen ud over overførselsadgangen til en pulje i det første budgetoverslagsår fremfor at tilgå kassebeholdningen. Puljen kan anvendes til engangsformål på enten drift eller anlæg eller alternativt friholde reduktioner det første år. Det forudsættes, at prioriteringen holdes uden for den økonomiske politiks målsætninger men holder sig indenfor service og anlægsrammerne.

På baggrund af såvel princippet om at anvende kassen som forsikring imod et stød til indtægtssiden som princippet om at videreføre mindreforbrug ved regnskabsafslutningen til det første budgetoverslagsår, er der indarbejdet en målsætning om ikke at anvende kassen yderligere til at skabe balance.

De senere år har omprioriteringer inden for den samlede ramme været et hyppigt anvendt værktøj både for at håndtere udfordringer og skabe råderum til prioritering. Dette videreføres i den økonomiske politik for 2024-2027 med henblik på at tydeliggøre det politiske ansvar for såvel tilpasninger som udvidelser.

På de store velfærdsområder anvendes demografimodeller som medvirker til omfordeling af økonomiske rammer som følge af ændringer i demografi over tid. De senere år har demografimodellerne balanceret. De kommende år tegner der sig et andet billede, som medfører et betydeligt udgiftspres. Henset til den økonomiske usikkerhed kobles nettovæksten i demografimodellerne til Økonomiaftalen. I det omfang der er tale om en større lokal vækst gøres udvidelsen til genstand for en politisk drøftelse og prioritering i Byrådet og ikke blot en teknisk korrektion.

Kommunernes samlede anlægsforbrug de senere år øger sandsynligheden for en strammere styring herunder risikoen for egentlige sanktioner. Kombineret med det forhold, at Aabenraa kommune genbevilger ca. 200 mio. kr. i anlæg fra år til år, som allerede er bevilget og dermed finansieret i tidligere budgetår, nødvendiggør en klar målsætning på anlægsområdet. Der er set over en årrække stadig tale om en fastholdelse af en ambitiøs anlægsstrategi. Konkret fastsættes anlægsniveauet til mindst 120 mio. kr. i alle årene svarende til at videreføre niveauet fra 2023. Koblingen til anlægsrammen i regeringsaftalen med udgangspunkt i 2023 niveau sikrer at rammen budgetmæssigt er i det rette prisniveau. Derudover prioriteres ikke anlægsprojekter i det sidste overslagsår med mindre projektet er prioriteret til opstart i budgetåret (det første år). Faste årlige anlægstilskud er undtaget.

De senere år har vist, at de ydre vilkår kan ændre sig, og for at sikre, at den økonomiske politik er robust, er anlægsniveauet koblet til aftaleniveauet mellem regeringen og KL. På samme vis tages der højde for eventuelle tilbageløb fra Finansloven, som først er kendt efter budgettet er vedtaget.

Det er en særskilt målsætning, at det er byrådet i Aabenraa, der fastsætter serviceniveauet og prioriterer i Aabenraa Kommune, hvilket denne økonomiske politik er indrettet efter.

Konkret indeholder politikken følgende 16 punkter, hvoraf de første 15 danner rammen for budgetlægningen, mens det sidste punkt vedrører den løbende styring af budgettet. Ved den årlige budgetlægning er der fokus på, at den økonomiske politik skal være opfyldt i budgetåret. Derimod vurderes den økonomiske politik ikke i forhold til overslagsårene, da disse typisk undervurderer indtægtssiden.

Økonomisk Politik 2024–2027 i punktform

Budgetlægning:

- Overskud på ordinær drift på minimum 120 årligt i perioden 2024-2027.
- Et stød på indtægtssiden op til 50 mio. kr. kan finansieres af kassen det første budgetår imod, at der samtidig vedtages en tilpasning af udgiftsniveauet de efterfølgende år.
- Der kan ikke bruges yderligere af kassen til at finansiere budgettet i perioden 2024-2027.
- Anlægsinvesteringer inkl. jordforsyning på mindst 120 mio. kr. i 2023 niveau i årene 2024-2027. Niveauet justeres i opadgående eller nedadgående retning med 10 mio. kr. for hver mia. kr. regeringsaftalen afviger fra 17,8 mia. kr. brutto.
- Der prioriteres ikke anlægsprojekter i det sidste overslagsår med mindre projektet er prioriteret til opstart i budgetåret (det første år). Faste årlige anlægstilskud er undtaget.
- Loyal over for forhandlingsresultatet mellem regering og KL.
- Langfristet gæld målt pr. indbygger reduceres fra niveau i 2023 og følger udviklingen i landsgennemsnittet.
- Ultimo kassebeholdningen er på minimum 100 mio. kr. budgetmæssigt, og den gennemsnitlige beholdning er på minimum 175 mio. kr. fraregnet overførsler på drift og anlæg.
- Nettovæksten i demografimodellerne kobles til Økonomiaftalen. I det omfang der er tale om en større lokal vækst gøres udvidelsen til genstand for en politisk drøftelse og prioritering i Byrådet.
- I budgetåret er der ikke udmøntede spare puljer i det vedtagne budget.
- Beskatningsniveauet er lavere end gennemsnittet af kommunerne i Region Syddanmark. Ændres kun hvis staten tillader skatteændring.
- Tilbageløb fra Finanslovsforhandlingerne håndteres via puljer, som udmøntes særskilt.
- Der kan aftales, at der laves isolerede investeringstiltag, som over en fireårig periode balancerer, og som ikke indregnes i ovenstående målsætninger for driftsresultat og kassepåvirkning.
- Ved budgetlægning inddrages medarbejdere via MED systemet. Ud over høring af budgetforslaget inddrages HMU i fastlæggelse af budgetprocessen.
- Ved regnskabsårets afslutning overføres mindreforbrug på servicerammen der ellers vil tilgå kassen til budgetoverslagsår 1 som pulje, der kan anvendes til engangsdispositioner. Prioriteringen holdes uden for den økonomiske politiks målsætninger.

Økonomistyring

- I budgetåret vedtages ikke netto tillægsbevillinger til servicedrifts-udgifter finansieret af kassebeholdningen (ekskl. driftsoverførsler mellem årene i henhold til retningslinjerne for dialogbaseret aftalestyring)

Budget 2024-2027	2024	2025	2026	2027
Ordinær drift	120	120	120	120
Anlæg	120	120	120	120
Kassetræk	0	0	0	0